Polska lokalnie, polskość globalnie

Odkrywanie polskich śladów w codziennym życiu

Scenariusz zajęć dla dzieci w wieku 6-10 lat

Autorka: Anna Szkotak
Opracowanie graficzne: Monika Lewandowska

INSTYTUT ROZWOJU JĘZYKA POLSKIEGO

Sfinansowano przez
Instytut Rozwoju Języka Polskiego
ze środków budżetu państwa

Dlaczego warto poruszyć ten temat?

Dzieci uczęszczające do szkół polonijnych dorastają w dwóch światach: kraju, w którym mieszkają na co dzień, oraz Polski, która jest obecna w ich rodzinnych historiach, języku, wspomnieniach i codziennych doświadczeniach. Polska może być blisko nie tylko podczas wakacyjnych wyjazdów, lecz także w rozmowach z bliskimi, wspólnym czytaniu książek, zabawie, gotowaniu czy świętowaniu rodzinnych tradycji.

Scenariusz „Polska lokalnie, polskość globalnie” pomaga dzieciom dostrzec, że język polski i polskość mogą towarzyszyć im każdego dnia, niezależnie od miejsca, w którym mieszkają. Poprzez zabawę, ruch, rozmowę i wspólne odkrywanie dzieci zauważają, że każde z nich buduje własną, niepowtarzalną relację z Polską.

Zajęcia wzmacniają poczucie przynależności, rozwijają słownictwo oraz pokazują Polskę jako kraj współczesny, bliski i obecny w codziennym życiu dziecka. Jednocześnie podkreślają, że różnorodne doświadczenia dzieci są wartością, a znajomość języka polskiego może być źródłem radości, dumy oraz sposobem budowania relacji.

Jakie materiały są potrzebne, by przygotować zajęcia?

Przygotuj materiały

Do przeprowadzenia zajęć wykorzystaj materiały znajdujące się w załącznikach. Wydrukuj je wcześniej i przygotuj w formie kart, ilustracji oraz elementów do wspólnej pracy. Przygotuj również dużą mapę świata lub globus oraz fotografie przedstawiające współczesną Polskę.

Przygotuj przybory i przestrzeń

Do zajęć przydadzą się także kartki papieru, kredki, klej, nożyczki oraz masa mocująca lub taśma do umieszczania materiałów na tablicy. Zadbaj o przestrzeń umożliwiającą swobodny ruch dzieci podczas zabaw.

Mapa Polskich Śladów

Przed rozpoczęciem zajęć przygotuj w sali miejsce na wspólną Mapę Polskich Śladów. W kolejnych etapach dzieci będą umieszczały na niej ilustracje, fotografie i własne prace, tworząc wspólną opowieść o tym, gdzie i w jaki sposób spotykają Polskę w swoim codziennym życiu.

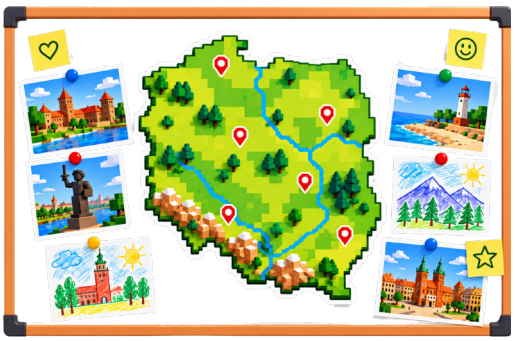

Krok 1. Pierwszy polski ślad: Jestem tutaj

Przygotuj dużą mapę świata lub globus i umieść je w widocznym miejscu. Zaproś dzieci do wspólnego kręgu i pokaż miejsce, w którym znajduje się Polska, oraz kraj, w którym obecnie mieszkają. Wyjaśnij, że podczas dzisiejszych zajęć będziecie odkrywać, jak wiele polskich śladów można odnaleźć każdego dnia, niezależnie od miejsca zamieszkania. Zachęć dzieci do krótkiej rozmowy. Możesz wykorzystać pytania pomocnicze.

Pytania pomocnicze

- **Czy byliście kiedyś w Polsce?**
- **Co najbardziej pamiętacie?**
- **Z kim rozmawiacie po polsku?**
- **Gdzie najczęściej słyszycie język polski?**

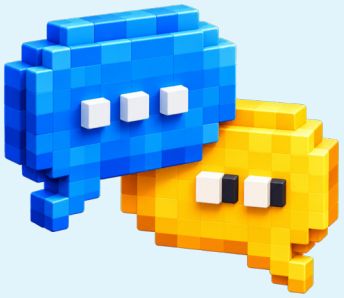

Podczas rozmowy zaakceptuj wszystkie odpowiedzi dzieci. Nie oceniaj ich doświadczeń ani nie porównuj ich ze sobą. Podkreśl, że każde dziecko ma własną historię związaną z Polską i każda z tych historii jest ważna.

Na zakończenie pokaż przygotowaną Mapę Polskich Śladów (Załącznik nr 1). Powiedz dzieciom, że podczas kolejnych zabaw będą wspólnie odkrywać miejsca, przedmioty i sytuacje, które sprawiają, że Polska jest obecna w ich codziennym życiu.

Krok 2. Drugi polski ślad: Polska w ruchu

Przygotuj ilustracje przedstawiające elementy związane z codziennym życiem w Polsce (Załącznik nr 2). Rozłóż ilustracje na dywanie lub umieść je w różnych miejscach sali. Następnie zaproś dzieci do zabawy ruchowej. Włącz muzykę. Kiedy ją zatrzymasz, pokaż jedną z ilustracji. Zadaniem dzieci jest wykonanie ruchu kojarzącego się z przedstawionym obrazkiem.

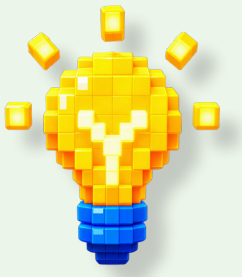

Możesz wykorzystać następujące propozycje:

- góry: wspinamy się;
- morze: poruszamy się jak fale;
- tramwaj: ustawiamy się jeden za drugim i jedziemy przez salę;
- rower: naśladujemy jazdę na rowerze;
- bocian: stoimy na jednej nodze;
- jabłko: zrywamy owoce z drzewa;
- pierogi: wałkujemy ciasto i lepimy pierogi.

Po każdej prezentacji wspólnie nazwijcie to, co przedstawia ilustracja, i porozmawiajcie o tym, czy dzieci widziały podobne miejsca, przedmioty lub sytuacje w Polsce albo w kraju, w którym mieszkają.

Na zakończenie wybierzcie dwie lub trzy ilustracje i umieśćcie je na Mapie Polskich Śladów (Załącznik nr 1).

Krok 3. Trzeci polski ślad: Polska jest blisko mnie

Przygotuj fotografie przedstawiające współczesną Polskę (Załącznik nr 3). Mogą to być zdjęcia rodzin spędzających czas razem, parków, bibliotek, nowoczesnych placów zabaw, pociągów, miast, gór, lasów czy wydarzeń kulturalnych. Rozłóż fotografie na dywanie i pozwól dzieciom swobodnie je obejrzeć. Następnie poproś każde dziecko, aby wybrało jedno zdjęcie, które najbardziej zwróciło jego uwagę.

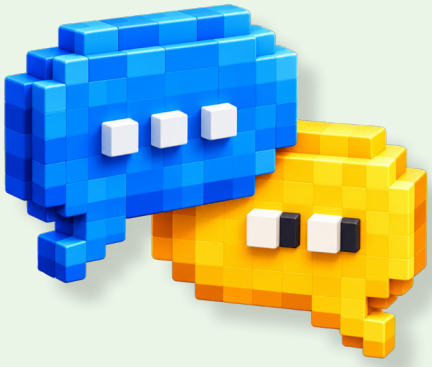

Możesz zadać następujące pytania:

- Co widzisz na zdjęciu?
- Co najbardziej Ci się podoba?
- Czy chciałbyś lub chciałabyś tam być?
- Czy to miejsce lub sytuacja przypomina Ci coś z miejsca, w którym mieszkasz?

Podkreśl, że choć dzieci mieszkają w różnych miejscach na świecie, wiele ich codziennych doświadczeń jest podobnych. Można bawić się w parku, jeździć rowerem, czytać książki, podróżować czy spędzać czas z rodziną zarówno w Polsce, jak i w kraju zamieszkania. To właśnie takie wspólne doświadczenia pomagają budować więź z Polską.

Wybrane fotografie dołączcie do Mapy Polskich Śladów (Załącznik nr 1).

Krok 4. Czwarty polski ślad: Polowanie na polskie ślady

Przed rozpoczęciem zajęć ukryj w różnych miejscach sali ilustracje przedstawiające elementy związane z codziennym życiem w Polsce (Załącznik nr 4).

Mogą to być między innymi: książka w języku polskim, fotografia rodziny, plac zabaw, park, pociąg, tramwaj, rower, biblioteka, jabłko, pierogi, góry, morze czy bocian.

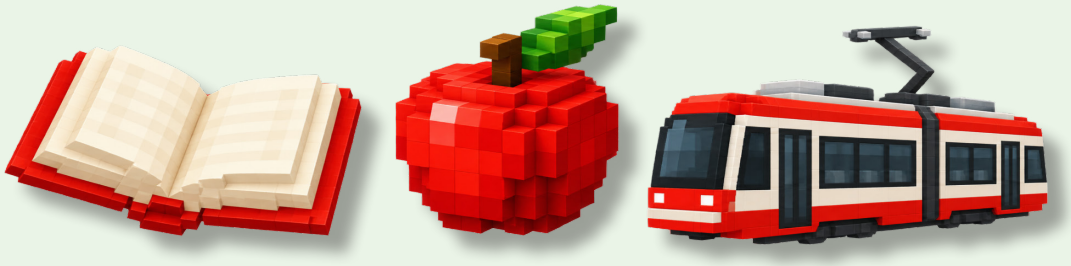

Wyjaśnij dzieciom, że podczas kolejnej części zajęć zamienią się w Odkrywców Polskich Śladów. Ich zadaniem będzie odnalezienie wszystkich ukrytych ilustracji oraz wspólne zastanowienie się, dlaczego właśnie te elementy mogą kojarzyć się z Polską.

Poproś dzieci, aby ostrożnie poruszały się po sali i szukały ukrytych ilustracji. Każdą odnalezioną ilustrację dziecko przynosi do wspólnego kręgu.

Krok 4. Ciąg dalszy

Po odnalezieniu wszystkich ilustracji wspólnie je obejrzyjcie. Zachęć dzieci do rozmowy, wykorzystując pytania pomocnicze:

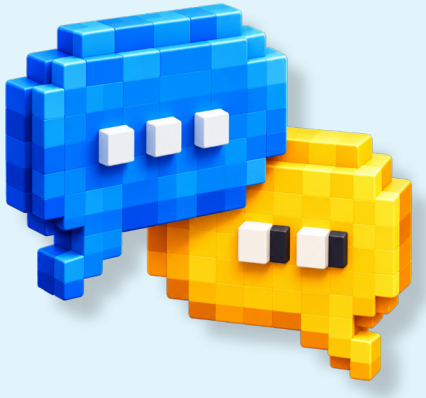

- Co przedstawia ta ilustracja?
- Czy widziałeś lub widziałaś coś podobnego w Polsce?
- Czy w miejscu, w którym mieszkasz, również można to zobaczyć?
- Z czym kojarzy Ci się ten obrazek?
- Dlaczego myślisz, że znalazł się wśród naszych polskich śladów?

Podczas rozmowy podkreśl, że wiele rzeczy, które spotykamy każdego dnia, jest podobnych w różnych krajach. Wspólne doświadczenia, takie jak zabawa, podróże, czytanie książek, rodzinne posiłki czy spędzanie czasu razem, pomagają dzieciom budować więź z Polską i rozwijać język polski.

Na zakończenie wspólnie umieśćcie wszystkie odnalezione ilustracje na Mapie Polskich Śladów (Załącznik nr 1). Zwróć uwagę dzieci na to, że mapa staje się coraz bogatsza, ponieważ tworzą ją doświadczenia całej grupy.

Mapa Polskich Śladów

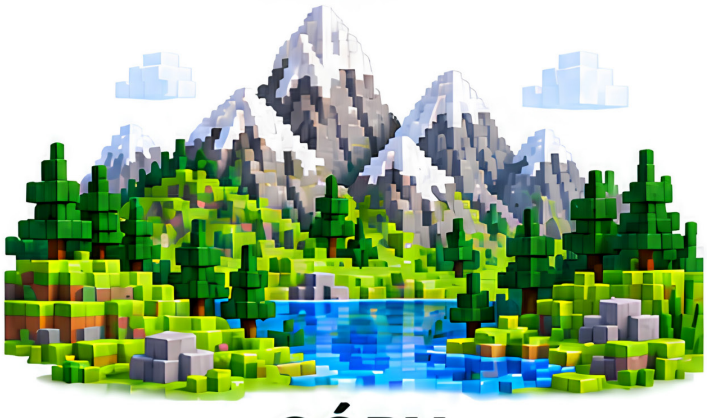

GÓRY

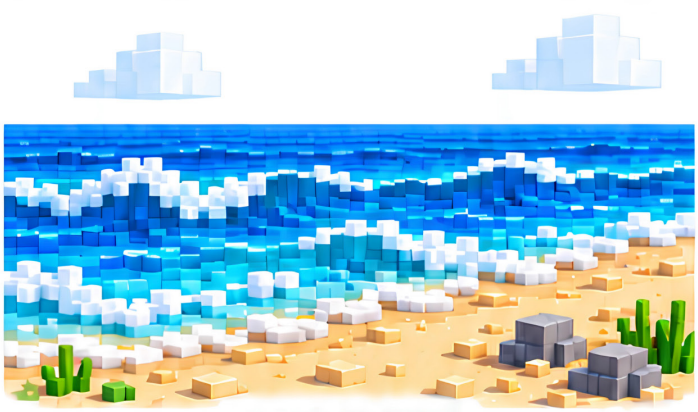

MORZE

TRAMWAJ

ROWER

BOCIAN

JABŁKO

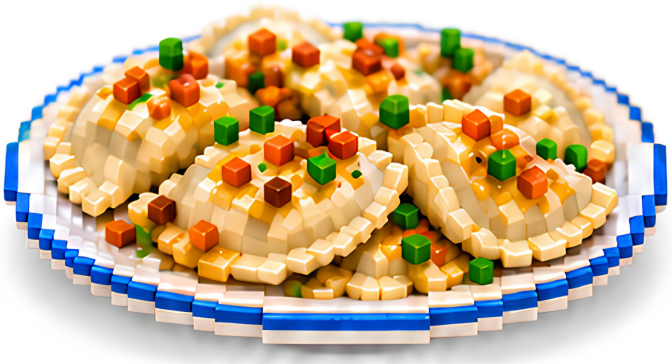

PIEROGI

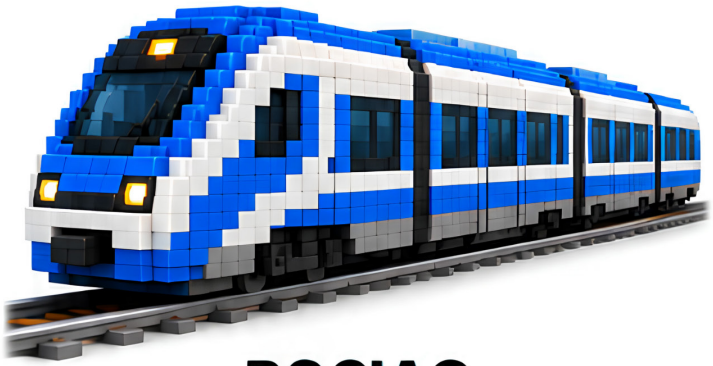

POCIĄG

RODZINA

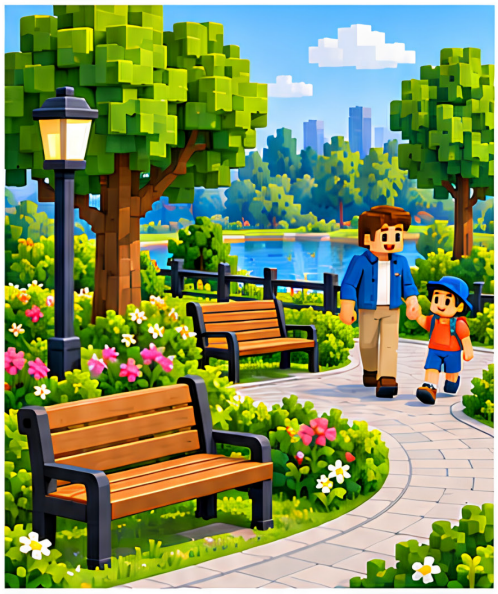

PARK

BIBLIOTEKA

PLAC ZABAW

POCIĄG

MIASTO

GÓRY

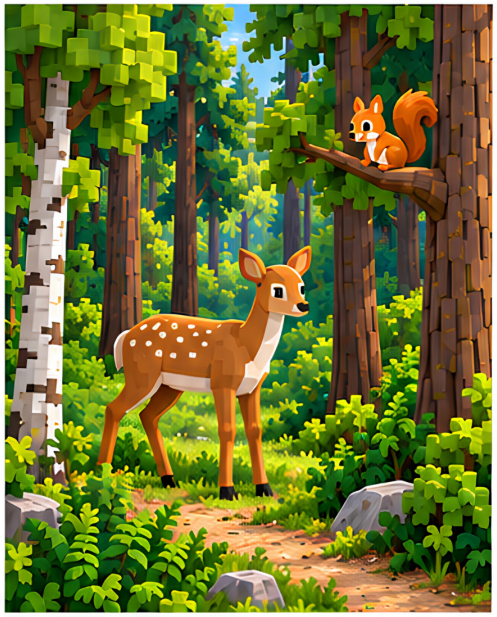

LAS

KULTURA

1. Załącznik nr 4. Polowanie na polskie ślady. Karty ilustracyjne

KSIĄŻKA

RODZINA

PLAC ZABAW

PARK

POCIĄG

TRAMWAJ

ROWER

BIBLIOTEKA

JABŁKO

PIEROGI

GÓRY

MORZE

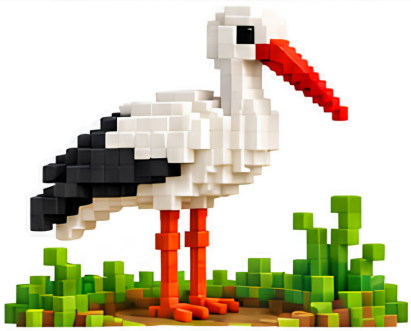

BOCIAN

SZKOŁA

FLAGA POLSKI